

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ABONAMENTUL:
Pe un an: 25 lei
Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM
— serviciul export-import presă — Calea Griviței
nr. 64—66, P.O.B. 2001 telex 011226 — București.

La Centrul arhiepiscopal din Timișoara

Hirotonirea și instalarea P. S. Episcop-vicar Dr. Timotei Seviciu-Lugojanul

Lanțul de aur al marilor evenimente bisericești din ultimul timp, pe care gazeta noastră le-a încrestat la loc de cinste, s-a îmbogățit cu o nouă verigă: Hirotonirea și instalarea oficială în impunătoarea catedrală mitropolitană din Timișoara, Duminică, 8 februarie 1976, a P. S. Timotei Seviciu-Lugojanul în funcția de Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului.

Chemarea la arhierie (ipopsifierea) în ajun, 7 februarie, ca și rînduielele premergătoare hirotoniei, precum și hirotonia și Sf. Liturghie au fost săvîrșite de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, P. S. Episcop Visarion al Ardealului și P. S. Episcop Vasile al Oradei, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi.

P. F. Părinte Patriarh Justinian a fost reprezentat la aceste festivități de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care a fost însoțit de la Sibiu de P. C. vicar Tr. Belascu, P. C. rector Is. Todoran și P. C. prorector C. Voicu.

Au participat de asemenea: P. S. Episcop Emilian al Alba Iuliei, P. S. Roman Ialomîțeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, P. C. consilieri patriarhali C. Pîrvu și Oct. Popescu, F. C. prof. pens. I. G. Coman (București), P. C. pr. Tr. Ghica, dir. Casei de pensii a B. O. R., P. C. insp. patriarhal I. Negruțiu, P. C. vicar ort. român A. Uroș (Vîrșeț, R. S. F. Jugoslavia), P. C. pr. Gh. Hranislavlievici, vicarul ort. sîrb (Timișoara), stareți de la mănăstiri, protopopi, deputați eparhiali, preoți, credincioși.

Erau de față Em. Sa Szedressy Paul, Superintendentul Bisericii Ev. luth. S. P. din Cluj-Napoca, rev. Gheorghe Vidits, vicarul Episcopiei reformate din Oradea, mons. Konrad Kernweiss, prot. rom.-catolic (Timișoara), și alți reprezentanți ai cultelor religioase din Timișoara.

Erau prezenți: Domnul Gheorghe Nenciu, Conducătorul Departamentului Cultelor, D-1 director Ion-Emil Lungeanu și colaboratori ai domniei sale.

Organele locale ale puterii de stat au fost reprezentate de Domni: Vasile Daju, prim-vicepreședinte al Consiliului popular județean Timiș, Nicolae Bușui, prim-vicepreședinte al Consiliului popular județean Caraș-Severin, Gheorghe Micota, președintele Consiliului popular municipal Timișoara, și alte persoane oficiale.

La sfîrșitul Sf. Liturghii, P. C. cons. patriarhal C. Pîrvu citește Actul sinodal nr. 18190/1975, după care I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului înmînează P. S. Episcop-vicar Timotei, cu rostirea textelor îndătinat, cîrja arhierască.

În continuare, adresîndu-se celor prezenți, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului rostește o cuvîntare în care se referă la trecutul Bisericii ortodoxe române din Banat, la reactivarea eparhiei timișorene și la ridicarea ei la rangul de arhiepiscopie; la reînființarea mitropoliei, la cituirea de mănăstiri și biserici și la refacerea unității noastre bisericești etc. Subliniază faptul că Biserica noastră, „sub îndrumarea P. F. Părinte Patriarh Justinian și în condițiile propice oferite de orînduirea nouă a patriei”, „a crescut, s-a întărit cu duhul și s-a umplut de înțelepciune”, cum ar zice Evanghelia (Luca 2, 41).

Referîndu-se la evenimentul sărbătorit, I. P. S. Sa spune: „Socotînd că prin recomandarea confratelui Timotei la demnitatea de episcop-vicar n-am făcut altceva decît să exprim voința întregului cin preo-

țesc și călugăresc, a tuturor credincioșilor din părțile Banatului, îngăduiți-mi, cinstiți creștini și creștine, ca în numele vostru și al meu să aduc prinos de recunoștință P. F. Părinte Patriarh Justinian, Sf. Sinod, pentru hotărîrea de a ne dărui un episcop-vicar, care împreună cu noi să contribuie pe mai departe la propășirea eparhiei.

P. S. Episcop-vicar Timotei Lugojanul

Respectuoasă grațitudine păstrăm mai ales Președintelui Republicii, Domnul Nicolae Ceaușescu, care a binevoit să semneze decretul de recunoștință a noului nostru episcop-vicar.

Sinceră mulțumire se cuvine Domnului Gheorghe Nenciu, conducătorul Departamentului Cultelor, care s-a declarat de acord cu cele hotărîte de Sf. Sinod și a înaintat dosarul cauzei înaltei Ocîrmuirii a țării.

Subliniind importanța misiunii la care a fost chemat, în partea finală a cuvîntării I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului adresează P. S. Episcop-vicar Timotei îndemnuri ca acestea: „Să fii slujitorul devotat al Bisericii și Patriei, să promovezi cauza progresului și păcii, să nu-ți îngădui odihnă și tihnă cînd este în joc fericirea poporului, demnitatea și drepturile sale la o viață liberă și independentă, să propovăduiești buna înțelegere între culte și naționalitățile conlocuitoare, să fii mereu „făclie pusă în sfeșnic” (Marcu 4, 21).

În numele Centrului arhiepiscopal și al clerului din Arhiepiscopie a vorbit P. C. cons. C. Comșulea, care face o scurtă schiță biografică a P. S. Episcop-vicar Timotei, plecat din casa părintească cu un mînunchi de însușiri morale, ca: smerenia, ascultarea, modestia, cinstea etc., pe care le îmbogățește în timpul anilor de studii la liceul

(Continuare în pag. 2)

Pîine pentru suflet

Viața creștină și rugăciunea

Viața creștină se întreține prin rugăciune. Ceea ce este hrana pentru trup aceea este rugăciunea pentru viața sufletească a credinciosului. Precum fiecare om are lipsă personală de hrană, tot așa fiecare credincios — și cu atît mai mult fiecare preot — are lipsă de rugăciune personală.

Fără rugăciune personală înseamnă, din punct de vedere religios, a trăi în vid. Ori acest fel de viață, dacă peste tot poate fi o astfel de viață, nu e nici umană, nici creștină.

Orice rugăciune personală e într-un fel și o rugăciune publică, fiindcă oriunde ne rugăm și ori-cînd nu sîntem singuri. Ne rugăm ca mădulare ale aceluiași Trup tainic al lui Hristos, care este Biserica. Apostolul Pavel ne îndeamnă: „Rugați-vă în Hristos și cu Hristos.” Principal este să nu fim în rugăciune izolați sufletește, să nu ne rugăm pentru unul singur, chiar cînd nimeni nu se află alături de noi. Rugăciunea este incompatibilă cu izolarea spirituală. În orice singular se cuprinde și pluralul și orice parte este legată de întreg.

În această privință rugăciunea liturgică ne arată că rugăciunile noastre personale trebuie să aibă legătură cu viața tuturor semenilor, a întregii Biserici, cu lumea toată. Ele trebuie să fie după modelul rugăciunii lui Iisus care, deși s-a retras în pustie și s-a rugat singur, nu s-a rugat numai pentru Sine.

Relația personală între Dumnezeu și credincios presupune un raport bilateral. Dumnezeu dorește și așteaptă să converseze cu credinciosul, iar acesta are lipsă de această conversație, precum are lipsă rîul de izvor.

Dumnezeu a promis că împlinește cererile făcute cu credință după voia Lui.

„Cereți și vi se va da” — a zis Iisus. Iar cu alt prilej a spus: „Dacă voi, răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cît mai mult Tatăl vostru cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la el” (Matei 7, 7—11). Iar „dacă știm că ne ascultă ceea ce îi cerem, atunci știm că dobîndim cererile pe care le-am cerut” (I Ioan 2, 15). Numai să avem grijă să nu cerem otravă în loc de apă, șarpe în loc de pîine, venin în loc de untdelemn.

În orice rugăciune a noastră este o răspundere față de semenii, față de societate. Dacă putem fi folositori familiei, comunității și poporului căruia aparținem prin munca noastră, prin participarea la tot ce este spre folosul tuturor, marea datorie a credincioșilor și a preoților este de a sluji vieții prin rugăciune.

Rugăciunea unuia pentru alții, a unora pentru ceilalți este ca sîngele care întreține întregul organism.

Rugăciunea lui Iisus către Tatăl a fost o punte de legătură între pămînt și cer, dar și un model de rugăciune pentru semenii, pentru toate trebuințele lor sufletești și trupești. În rugăciunea „Tatăl nostru” ne-a învățat să-l numim pe Dumnezeu „Tatăl nostru” al tuturor. Altă dată a zis: „Mă duc la Tatăl meu și la Tatăl vostru, la Dumnezeu meu și la Dumnezeul vostru.” L-a numit pe Dumnezeu „Tatăl meu” după natură și pentru noi: „Tatăl vostru” după har.

(Continuare în pag. 2)

Hirotonirea și instalarea P. S. Episcop-vicar...

(Urmare din pag. 1)

C. D. Loga din Timișoara, la Institutul teologic universitar din București, în străinătate la Neuchâtel, Bossey, Fribourg (Elveția), la cursurile de doctorat pe care le-a încheiat în chip strălucit, apoi în diferite funcții administrative de răspundere pe care le-a îndeplinit. Relieșind și alte aspecte din activitatea P. S. Episcop-vicar Timotei, P. C. Sa îl asigură de ascultarea și respectul angajaților Centrului eparhial, ca și al preoților din Eparhie.

În numele credincioșilor cuvînt de salut și de bună urare a rostit d-l Dr. Gheorghe Oprea, deputat eparhial, care, după ce mulțumește înalțelor autorități bisericesti și de stat pentru alegerea și confirmarea P. S. Timotei Lugojanul ca Episcop-vicar, îl asigură că „credincioșii din eparhie vă întîmpină cu dragoste, încredere și speranțe mari. Modestia, bunătatea, dragostea de oameni, cumpătarea, darul vorbirii și înalta pregătire teologică constituie însușiri care ne îndreptătesc să sperăm că veți aduce o contribuție valoroasă, sub conducerea I. P. S. Nicolae, Mitropolitul nostru, pentru promovarea și consolidarea vieții bisericesti pe măsura marilor realizări ce se înfăptuiesc în Patria noastră dragă”.

A vorbit apoi P. S. Episcop-vicar Timotei, care prezintă o seamă de temeuri scripturistice și patristice mai ales privitoare la misiunea arhierescă, chemare cu înaltă răspundere înaintea lui Dumnezeu și a obștei credincioșilor, toate aceste temeuri arătînd „celui peste care s-a revărsat harul și îndurările Dumnezeirii că a fost deplin înzestrat cu cele de trebuință pentru totală dăruire slujirii Bisericii și obștii”. Această muncă plină de dăruire „a modelat sufletul românesc în tiparele virtuților veșnice ale dăruirii de sine, omeniei, jertfelniciei pentru mai binele țării și asigurarea prestigiului ei în toate părțile globului.

La realizarea idealurilor de unitate, de înălțare multilaterală a poporului român contribuție de seamă a adus și Biserica noastră. „Ca parte din Biserica Ortodoxă Română, una și aceeași în toate vremurile pretutindeni unde este suflare românească, Biserica din colțul bănățean al țării și-a adus totdeauna prin mădulele ei contribuția cuvenită la plinirea Evangheliei și a Legii românești, la îngemînarea rugăciunii cu munca, a conștiinței creștine și celei patriotice. În acest cadru sînt chemat a desfășura o muncă de dăruire în care să strălucească harul ceresc și harurile pămîntului românesc.”

În partea a doua a cuvîntării, P. S. Episcop-vicar Timotei exprimă mulțumiri recunoscătoare P. F. Părinte Patriarh Justinian, Sf. Sinod, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului pentru darul arhieriei ce i s-a acordat.

Profundă și deosebită grațitudine exprimă Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele Republicii Socialiste România, pentru întărirea dată, prin decret prezidențial, alegerii în funcția de episcop-vicar, precum și Domnului Gheorghe Nenciu, Conducătorul Departamentului Cultelor, pentru sprijinul acordat.

„Reînnoim și în acest moment solemn făgăduința de a chivernisi cu cea mai bună socotință harul ce s-a pogorît asupra-mi.”

Conducerea eparhială a oferit apoi la restaurantul „Continental” din Timișoara o masă oficială, la care au tostat:

I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, care, între altele, a dat citire telegramelor ce i s-a trimis de către P. F. Părinte Patriarh Justinian, în care se spune: „Cu dragoste frățească și deosebită bucurie iau parte duhovnicește la sfințirea în arhierie și instalarea în funcția de Episcop-vicar a P. S. Timotei Sevcicu și din toată inima urez I. P. S. Voastre neconținute satisfacții în arhipăstoria clerului și credincioșilor Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului, sporite de colaborarea devotată și neobosită a ucenicului iubit, căruia îi împărtășesc părintească prețuire și patriarhicească binecuvîntare, îmbrățișîndu-vă pe amîndoi în Mintuitorul Hristos.”

I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care, ca delegat al P. F. Părinte Patriarh Justinian, transmite binecuvîntarea P. F. Sale, subliniind contextul bisericesc și patriotic, bogat în fapte semnificative, în care are loc acest important eveniment din viața Mitropoliei Banatului, insistînd apoi asupra legăturilor dintre Mitropoliile Ardealului și Banatului.

„Minunata și rodnică țară a Banatului — spune I. P. S. Sa — a fost, de cînd o cunoaște istoria, strîns legată de vatra de formare și de afirmare

peste veacuri a vieții politice, sociale, economice și spirituale românești. De aceea nu este de mirare că, întocmai ca și în restul pămîntului locuit de români, întîlnim și aici aceleași forme unitare de cultură și civilizație încă din îndepărtatul neolitic, apoi în perioada statului dac și administrației romane, dar mai ales în epoca de înjghebare a primelor formațiuni statale românești, cînd și Banatul își avea organizația sa voievodală și bisericească bine conturată.

Aceste nuclee de viață materială și bisericească proprie au menținut aici specificul românesc și ortodox, atît sub stăpînirea otomană, cît și, mai tîrziu, sub cea habsburgică.

Deși aflate sub cîrmuiri politice diferite, Bisericile românești din Transilvania au stat în strînse și permanente legături, așa cum le îndrumaseră pămîntul, istoria și unitatea de credință. În acest înțeles credem că trebuie interpretată strădania de apărare a dreptei credințe pînă la jertfa vieții, dusă de Sf. Ierarhi Ilie Iorest și Sava Brancovici în Transilvania și de contemporanul lor, Sf. Iosif cel Nou de la Partoș, în Banat...

În secolul XVIII putem urmări o rezistență comună a românilor din Transilvania și din Banat în fața încercărilor de schimbare a „Legii” strămoșești... Cu atît mai firească a fost deci lupta comună purtată de cărturarii și patrioții transilvăneni și bănățeni în 1848, care, în adunările naționale de la Blaj și Lugoj, exprimau aceleași revendicări...

Acest spirit de colaborare frățească s-a adîncit și prin primii ierarhi ai nou înființatei eparhii a Caransebeșului (1865) — Ioan Popasu, Nicolae Popea și Miron Cristea — care activaseră întîi în Arhiepiscopia Sibiului. În același timp, cu puteri unite, transilvănenii și bănățenii activau cu entuziasm la pregătirea marelui act al Unirii de la 1 decembrie 1918...

După 1918, dar mai ales în zilele noastre, colaborarea dintre ierarhii, clerul și credincioșii din cele două Mitropolii, a Ardealului și Banatului, apare ca o încununare a întregului trecut de năzuințe și lupte comune pentru binele și înălțarea Patriei și a Bisericii reîntregite...

Dintre îndemmurile adresate de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului P. S. Episcop-vicar Timotei, reținem:

„Sîntem încredințați că în activitatea Prea Sfinției Tale vei avea meritu în față pilda Mintuitorului nostru Iisus Hristos, care a venit în lume ca unul dintre noi, afară de păcat, pentru a sluji făptura omenească pînă la dăruirea de Sine.

Nu ne îndoim că în această slujire vei îmbrățișa, ca și pînă acum, marile idealuri de astăzi ale poporului nostru, ale omenirii întregi.

Dragostea de plaiurile noastre străbune, ca și frățietatea dintre fiii Bisericii noastre și fiii celorlalte culte din țara noastră vor fi și de acum înainte la inima tinerească și blîndă a Prea Sfinției Tale.

Drept aceea, în numele Sf. Sinod, al Prea Fericitului Părinte Patriarh Justinian, ca și al meu personal, îți fac cele mai calde urări de bogate împliniri duhovnicești și patriotice, spre bucuria clerului și credincioșilor bănățeni, spre binele sfinției și dreptmăritoarei noastre Biserici, spre propășirea scumpei noastre Patrii, România socialistă.”

Em. Sa Szedressy Paul, vorbind în numele său personal cît și în numele Eminentelor lor Nagy Iuliu, Episcop reformat (Cluj-Napoca), Papp Ladislau, Episcop reformat (Oradea), Kovács Lajos, Episcop unitarian (Cluj-Napoca), exprimă bucuria de a fi martorul unui asemenea eveniment, care vădește atmosfera ecumenică de la noi din țară.

În continuare, Em. Sa a subliniat dragostea frățească în Iisus Hristos, Domnul nostru, care există și trebuie să rămînă între noi ca o contribuție la înflorirea Patriei noastre și la pacea lumii.

Mons. Konrad Kernweis interpretează participarea la aceste festivități ca o expresie a realităților pe care le trăim. „Precum enoriașii noștri — spune P. C. Sa — conviețuiesc și muncesc azi pașnic în acest colț de țară, așa și noi, reprezentanți și conducători ai cultelor, ne împărtășim grijile și bucuriile unii altora. Așa a fost, așa este și așa dorim să rămînă și în viitor.”

P. C. vicar Gh. Hranislavlievici aduce salutul și exprimă bunele urări ale credincioșilor ortodocși ai vicariatului sîrb din Timișoara, care păstrează cu Mitropolia Banatului tradiționale legături frățești de colaborare, manifestate cu fiecă

prilej. P. C. Sa face de asemenea urări de prosperitate Bisericii Ortodoxe Române și întregului popor român.

D-l Ernest Neumann, prim-rabin din Timișoara, mărturisește impresiile puternice pe care le-a trăit în catedrala mitropolitană în această zi de sărbătoare deosebită a B. O. R., subliniind totodată unitatea, solidaritatea și frățietatea tuturor fiilor țării noastre.

În același spirit au vorbit în continuare: P. C. prof. pens. Ioan G. Coman (București), d-l Grigorie Deac, președintele Conferinței adventiste din Sibiu, P. C. prot. Victor Toldi (Bocșa Montană), d-l prof. Vasile Vărădean, deputat eparhial, ș. a.

A luat apoi cuvîntul Domnul Gheorghe Nenciu, conducătorul Departamentului Cultelor, care a făcut o scurtă dar edificatoare incursiune în istoria meleagurilor bănățene, parte integrantă din pămîntul strămoșesc, scoțînd totodată în lumină semnificația unor aniversări patriotice mai recente, ca de ex. împlinirea a 375 ani de la prima unire politică a țărilor române de către Mihai Viteazul. Domnia Sa îndeamnă la adîncirea tîlcului lor, pentru a vedea că „este vorba de o anumită permanență a unei etici adînci, de o anumită structură morală și politică, care străbate întreaga noastră istorie. Fiecare din ele constituie de fapt o manifestare a ideii de apărare a ființei noastre naționale și spirituale, a libertății noastre de a ne afirma specificul și geniul propriu în lume”.

În continuare, vorbitorul a reliefat o seamă de fapte istorice care vădesc legătura Banatului cu celelalte provincii românești, subliniind în același timp că „Banatul a fost provincia cu cea mai lungă viață romană și aici fiind evidentă continuitatea poporului român, toate acestea îndreptățindu-ne să afirmăm, ca și la Tomis, ca și la Alba Iulia, că din paginile de istorie ale acestei provincii putem face un permanent memento pentru conștiința noastră patriotică, pentru responsabilitatea noastră față de tradițiile și trecutul nostru istoric”.

Domnia Sa a exprimat convingerea că noul Episcop-vicar Timotei înțelege să conceapă munca sa de viitor ca ierarh luminat și ca cetățean vrednic al Patriei noastre, acordînd întreaga atenție problemelor de astăzi ale poporului nostru, vibrînd alături de el în aspirațiile sale de progres și de mai bine.

Saluțînd prezența la festivitate a reprezentanților celorlalte culte, Domnul Gheorghe Nenciu a precizat că „este pentru noi o mare satisfacție că, în cadrul activității cultelor, este reflectată însăși politica Statului nostru, care ține ca între naționalitățile conlocuitoare să fie respect reciproc, ele bucurîndu-se de drepturi egale, avînd posibilitatea să-și manifeste specificul lor”.

În încheiere, Domnia Sa și-a exprimat convingerea că participanții la această festivitate vād în prezența reprezentanților organelor locale ale puterii de stat însăși imaginea bunelor relații existente între culte și stat, vād conținutul politicii față de culte promovată de Conducerea Statului nostru, în frunte cu Domnul Președinte Nicolae Ceaușescu.

Tuturor a mulțumit, pentru participare și cuvintele care i s-au adresat, P. S. Episcop-vicar Timotei Lugojanul, căruia redacția gazetei noastre îi face urări de sănătate și roade bogate în activitatea vlădicească pe care a început-o, spre binele Bisericii străbune și Patriei noastre dragi.

T.

Viața creștină și rugăciunea

(Urmare din pag. 1)

Apostolul Pavel cerea credincioșilor să-l pomenescă în rugăciunile lor, iar el le scria: „Pururea vă pomenesc în rugăciunile mele.”

În cetatea rugăciunii nu are ce căuta izolarea spirituală. În sanctuarul ei nu se cuvine să pătrundă egoismul, invidia și ura. Sf. Scriptură ne avertizează: „Cînd stați și vă rugați, iertați unul altuia.” Cînd aduci darul inimii prin rugăciune înaintea lui Dumnezeu, iartă ce ai asupra semenului tău. Curățește inima de patimi dacă vrei să te unești cu Dumnezeu. Fă binele dacă vrei să aibă rugăciunea ta putere, să fie împlinită. Iartă, binecuvîntează pe cei ce ți-au greșit, ajută și slujește celor ce au lipsă de sprijinul tău și vei intra în împărăția păcii al cărei străjer e rugăciunea.

Părintele VASILE

Sinodul I ecumenic

În anul care s-a scurs, 1975, s-au împlinit 1650 de ani de la un eveniment de mare importanță din viața Sf. Biserici. Este vorba despre primul sinod ecumenic, ținut în orașul Niceea, la anul 325, care a condamnat erezia lui Arie și a precizat învățătura de credință cu privire la persoana Mântuitorului Iisus Hristos. Sinodul a mai stabilit și rînduiala serbării Sf. Paști și a dat un număr de 20 de canoane, prin care s-au fixat numeroase dispoziții referitoare la disciplina vieții bisericești.

Împrejurările istorice, în care s-a ținut acest sinod, se caracterizează, pe de o parte, prin libertatea de credință și de cult ce s-a acordat Bisericii de către Sf. Constantin cel Mare (prin edictul de la Milan în anul 313), iar pe de altă parte se constată activitatea unor erezii, sau rătăcirii în credință, care tulburau viața Bisericii mai grav decît persecuțiile primelor trei veacuri. În timpul persecuțiilor, creștinii rămîneau tari în credință și dădeau, de multe ori, dovadă de un eroism, care uimea chiar și pe dușmanii lor. Erezii însă, atacînd învățătura Bisericii, produceau slăbirea ei launtrică, prin apariția mai multor tabere, ce dezbinau unitatea creștină, atît de mult dorită de Mîntuitorul și propovăduită atît de stăruitor de către Sf. Apostoli.

Principala cauză a ivirii acestor rătăcirii de credință a fost interpretarea greșită a învățăturilor Sf. Scripturi. Istoria bisericească ne arată că eriziile au apărut ori de cîte ori s-a făcut tîlcuirea Sf. Scripturi de către oameni fără o pregătire temeinică de specialitate și fără a ține cont de îndrumarea Sf. Biserici, „stîlpul și temelie adevărului” (I Tim. 3, 15). Insuși Mîntuitorul a atras atenția asupra pericolului unei greșite tîlcuirii a Sf. Scripturi, cînd a reproșat saducheilor: „Vă rătăciți, neștiind Scripturile” (Matei 22, 29). Sf. Apostol Petru scrie despre cei care răstălmăcesc Scriptura că „părăsind calea cea dreaptă, ei s-au rătăcit, momesc sufletele slabe și inima lor e deprinsă cu lăcomia” (II Petru 2, 14—15). „Aceștia-s fîntîni fără apă, nori purtați de vifor, rostind vorbe umflate de deșertăciune...” (II Petru 2, 17—18). Tot așa și Sf. Apostol Pavel se arată îngrijorat cînd vorbește, în Milet, preoților Bisericii Efesului: „Eu știu... că după plecarea mea vor intra, între voi, lupi răpitori, care nu vor cruța turma... grăind învățături răstălmăcite” (F. Ap. 20, 29—30). Același Apostol atrage atenția că „dacă cineva învață altminterea și nu urmează cuvintele cele sănătoase ale Domnului nostru Iisus Hristos... acela e un trufaș, care nu știe nimic, dar e molipsit de patima de a grăi mult” (I Tim. 6, 3—4): „Aceștia pururea învață și niciodată nu pot să ajungă la cunoștința adevărului” (II Tim. 3, 7).

Astfel de „învățături răstălmăcite” s-au ivit precum vedem chiar și în timpul propovăduirii Sf. Apostoli și au continuat să circule, mai intens sau mai slab, în diferite epoci. Împotriva lor Biserica, prin glasul Sf. Părinți, lua mereu atitudine prin precizarea adevărilor de credință, prin tîlcuirea fără greș a Sf. Scripturi și stabilirea rînduielilor de cult, potrivit acestor învățături.

Dar erezia, născocită și propovăduită la începutul secolului IV de Arie (originar din Libia și diacon în orașul egiptean Alexandria), prezenta un pericol deosebit de mare pentru Biserica. Arie susținea că Mîntuitorul Iisus Hristos nu este de o ființă cu Dumnezeu-Tatăl și că El nu s-a născut din veci din Tatăl, deci a fost un timp cînd El nu a existat. Era atacată, așadar, credința în dumnezeirea Mîntuitorului și deoființimea Sa cu Dumnezeu-Tatăl cît și nașterea Sa din veci. În consecință, apărea pericolul subminării învățăturii despre Sf. Treime și despre posibilitatea mîntuirii omului.

Față de această erezie, Biserica a luat atitudine hotărîtă, tot prin glasul Sf. Părinți, întruniți, de data aceasta, din toate provinciile, locuite de creștini, în cel dintîi sinod ecumenic (adică a toată lumea) ținut la Niceea.

Și înainte de primul sinod ecumenic s-au ținut sinoade locale, care au dezbătut și rezolvat chestiuni privitoare la unele unități bisericești mai restrînse ca spațiu. Cînd a apărut însă erezia lui Arie, care lovea în credința întregii Biserici, atunci a fost convocat sinodul I ecumenic, la care au luat parte reprezentanții tuturor Bisericilor locale, în număr de 318 Părinți.

Printre aceștia erau și Sfinții Nicolae, arhiepiscopul din Mira Lichiei, Spiridon al Trimitundeii, Atanasie cel Mare, pe atunci arhidiacon în Alexandria, Macarie al Ierusalimului, Pafnutie din

Tebaida, Osie al Cordovei ș. a. Trebuie să menționăm că la sinod a luat parte și un episcop de pe meleagurile noastre, cu numele de Teofil, ceea ce denotă că la începutul secolului al IV-lea a existat o organizație bisericească bine înche-gată în părțile noastre.

După mai multe zile de dezbateri, Părinții Sinodului au condamnat erezia lui Arie și au alcătuit, în ședința din 19 iunie, primele 7 articole ale Crezului, adică ale Simbolului nostru de Credință. Restul articolelor din acest Simbol au fost alcătuite de către Sinodul al doilea ecumenic, ținut la Constantinopol, în anul 381. De aceea Simbolul de credință a primit și denumirea de niceo-constantinopolitan. Hotărîrea sinodală se încheia cu cuvintele: „Biserica sobornicească și apostolească anatematizează (adică exclude din sînul ei) pe cei ce zic că era un timp cînd Fiul lui Dumnezeu nu era și că nu exista înainte de nașterea Sa și că s-a făcut din cele inexistente, sau pe cei ce afirmă că provine din alt ipostas sau ființă, sau că se poate schimba sau transforma”.

Arie n-a vrut să se lepede de rătăcirile sale și a refuzat să accepte învățătura ortodoxă a Sinodului, cu privire la persoana Mîntuitorului. De aceea el a fost exclus, împreună cu adepții săi, din Biserică și exilat. Totuși a continuat să tulbure Biserica, folosindu-se de oameni cu influență la curtea împăratească a împăratului Constanțiu, urmașul Sf. împărat Constantin. În ziua cînd se aștepta, însă, la o victorie a ereziei sale, întrucît obținuse prin înșelăciune și silnicie aprobarea de a sluji Sf. Liturghie împreună cu patriarhul Constantinopolului Mitrofan, Arie muri pe neașteptate, lovit de o moarte năpraznică, în drum spre biserică.

Sinodul I ecumenic s-a mai ocupat și de problema serbării Sf. Paști, stabilind regula ca

Învierea Domnului să se serbeze totdeauna în zi de Duminică și anume în prima Duminică după luna plină după echinocțiul de primăvară, iar dacă la această dată ar cădea paștile iudaice, atunci Învierea să se serbeze o Duminică mai tîrziu. Această rînduială s-a păstrat totdeauna și se menține și în prezent în Biserica Ortodoxă.

Părinții Sinodului de la Niceea au dat 20 de canoane în care sînt reglementate numeroase chestiuni de disciplină și de rînduielei privitoare la viața bisericească, dintre care subliniem cîteva:

a) S-au legiferat vechile dispoziții amintite în scrierile din timpul Părinților apostolici, potrivit cărora alegerea episcopului avea loc cu participarea tuturor episcopilor, împreună cu clericii și reprezentanții mirenilor din provincia respectivă.

b) Sinodul a declarat neobligativitatea celibatului preoților și diaconilor deoarece viața conjugală este onorabilă și taina căsătoriei nu poate întina pe soți. Se interzice însă căsătoria clericilor după hirotonire.

c) S-au precizat drepturile episcopilor și mitropolitilor din eparhiile respective, lichidîndu-se prin aceasta o schismă numită meletiană, după numele episcopului Meletie din Tebaida.

d) Alte canoane se ocupă de moralitatea și disciplina clerului, de modalitatea primirii în Biserică a ereticilor care se întorc la credința ortodoxă ș. a.

Biserica, cinstind pe Sf. Părinți ai Sinodului I ecumenic, a așezat pomenirea lor în Duminică după Înălțarea Domnului. Ca expresie a prețuirii acestui sinod, precum și a sfințeniei lucrărilor sale, care au întărit dreapta credință, Biserica preamărește pe Sf. Părinți, în cîntarea condacului prăznuirii lor, cu următoarele cuvinte:

Propovăduirea Apostolilor și dogmele au întărit Bisericii o singură credință; care purtînd haina adevărului, cea țesută din Teologia cea de sus, drept îndreptează și slăvește taina cea mare a dreptei cinstiri de Dumnezeu.

Pr. M. Colotelo

Datini și obiceiuri românești străvechi

Luna martie

Poporul nostru a mai numit luna aceasta și *mărțișor*. Acest nume s-a transmis și bănuțului de argint pe care altădată părinții îl dăruiau în această zi copiilor, împreună cu un șnur împletit din două fire de mătase, unul alb, altul roșu. Mărțișoare se dăruiau și rudelor, cunoscuților sau vecinilor, dar mai ales dăruiau flăcăii fetelor. Durata purtării mărțișoarelor varia după tradiția locală; pînă se auzea cîntînd cucul, pînă înflorea trandafirii sau vișinii etc. Atunci șnurul se atîrna de o creangă înverzită — ca să rodească pomul — iar cu banul fetele cumpărau și mîncău caș ca în întreg anul să le rămînă fața fragedă și albă. Obiceiul — indicînd o frumoasă viață socială între români — a fost preluat de arăneni, care au înlocuit bănuțul cu un obiect simbolic tot din metal, lărgind aria donatorilor și primitorilor.

În această primă zi a lunii, calendarul creștin cîstește amintirea martirei Eudochia, ajunsă în popor Dochia și pe alocuri identificată cu Dachia, numele țării strămoșilor noștri de baștină. De-a lungul întregului lanț al Carpaților, pretutindenea unde se află o stîncă mai mare înconjurată de altele mai mici, circulă prin așezările din preajmă felurite variante ale legendei nerăbdătoare babe, care a ieșit prea de vreme cu oile la pășunat, și-a lepădat cojoacele și apoi gerul a împietrit-o cu turmă cu tot. Celor 9 cojoace — personificate în tot atîtea babe — le corespund următoarele 9 zile ale lunii. Românele se leagă între ele, alegîndu-și cîte una, ca să distingă după cum va fi timpul în ziua respectivă, felul în care le va merge în restul anului. După Babe — de obicei rele — urmează tot atîția Moși — considerați buni — care, corespunzător, contracarează răul, împăcînd sufletește pe cea în cauză.

În 2 martie este cinstit martirul Teodot, popular Sîn Toader. Dintre multele tradiții și practici legate de această zi ni se par demne de relevat datina „prinderii văruteilor” („înșorățirea”, „înfrățirea” etc.) și obiceiul numit „tîrgul sărutului”. Spațiul nu ne îngăduie o descriere mai amplă a diferitelor variante pe care prima tradiție le cunoștea. Amintim doar că o succesiune de practici, încheiată printr-un jurămînt „pe pîine și sare” care consfințea legătura între două fete și sau doi băieți de 8—16 ani și printr-un schimb

de colăcei pe care mamele i-au dus spre sfințire dimineața la biserică, copiii — întotdeauna de aceeași vîrstă — deveneau „vărute”, „surori”, „surate”, „frați”, „fărtați” pînă la „moarte”. Mai curînd m-o-i lăsa — spunea jurămîntul — de pîine și sare decît să mă las de tine. Pe alocuri cei care se legau astfel se duceau apoi la un pom pe care atîrnau colăceii, făcînd o horă în jurul tulpinei. În alte părți după horă se scutura pomul și al cui colăcel cădea primul devenea un fel de primă-vărută sau prim-frate al tuturor celor „legați” acolo. În unele locuri mai era obiceiul să se reconfirme legătura în vremea înfloririi pomilor. Punctul culminant al acestui moment — și el compus dintr-un șir de practici — era sărutul „văruteilor” sau „fraților” prin coroanțe de flori atunci făcute, pe care fiecare și le ținea pe față. Uneori această legătură făcută numai din prietenie și dragoste reciprocă era mai puternică chiar decît cea de sînge. În ceea ce privește „tîrgul sărutului”, obiceiul se practica numai în Zărând la tîrgul din Hălmașiu care avea loc la 2 martie. În dimineața acestei zile toate nevestele tinere — cele măritate în timpul „fructului” (dulcelui) din acel an — fie din loc, fie din satele de primprejur, acestea în căruțe și care, se îndreptau spre tîrg grupuri-grupuri, în cele mai frumoase haine de sărbătoare și cu cununile de mirese pe cap, adesea însoțite de părinți, de socrii sau chiar de soți. În Hălmașiu primul drum al nevestelor era la biserică unde aprindeau o lumînare spre trăiniciea căsătoriei lor. De aici porneau spre tîrg și oriunde întîlneau un cunoscut, o rudă, un consătean sau un prieten al familiei — desigur, numai bărbați — cu voia sau fără voia lui (asta nu s-a pomenit) îl săruta, respectivul fiind obligat să o cîstească. De necunoscuți sau de „domni” se apropiau mai greu, ca să nu riște grava insultă de a li se întoarce spatele. Drept mulțumire, ele ofereau plosca și respectivul închina, urîndu-le fericire în familie și copii sănătoși și mulți. Prin aceste neveste întregă atmosfera tîrgului căpăta strălucire și voioșie. Unii străini rauvoitori au interpretat obiceiul ca o dovadă de promiscuitate morală. Nu acesta era adevărul. Mulți bărbați cîsteau sărutul mai mult simbolic, printr-un bănuț de mică valoare, fără ca nevestele să se

(Continuare în pag. 4)

Munca la Sfinții Părinți

Toată lumea știe și e convinsă că munca este unul dintre mijloacele de înălțare a vieții materiale, dar puțini știu că ea este și un mijloc de înălțare a vieții spirituale, a vieții duhovnicești.

Legea muncii, care a fost statornicită de Dumnezeu în raiul pământesc, a fost întărită și după căderea celui dintâi om și a fost recunoscută și desăvârșită de Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care, pentru a înnobila munca, s-a supus și El acestei legi, muncind cu brațele, sub ascultarea Fecioarei Maria și a dreptului Iosif (Luca, 2, 51).

Prin pilda vieții Mîntuitorului, porunca muncii a fost întărită și ea a devenit cea mai frumoasă manifestare a unei adevărate vieți omenești.

De fapt, orice deprindere, orice, meserie, orice muncă, e asemenea cu aceea a lui Hristos, care a fost teslar, e asemenea cu aceea a Sfinților Apostoli, care au fost pescari și lucrători de corturi.

În literatura celor dintâi veacuri creștine, ca și în scrierile Sfinților Părinți, aflăm mărturii grăitoare și foarte prețioase cu privire la muncă.

Didahia, un document dintre cele mai vechi, dă uneori norme privitoare la muncă: „Oricine va veni în numele Domnului, să fie primit... dacă e meseriaș, să lucreze, iar dacă nu are meserie, să nu stea în lenevie.”

Constituțiile Apostolice obligau pe episcopi ca să dea de lucru meseriașilor, orfanilor, care erau obligați să învețe și o meserie.

Creștinismul a înlăturat astfel păreriile lumii vechi despre muncă, restabilind munca în demnitatea ei. Două principii au stat la baza propovăduirii creștine, prin care s-a urmărit restabilirea adevăratei concepții despre muncă: Principiul paternității comune, în sensul că toți avem un singur tată în ceruri, și principiul înfrățirii universale în Iisus Hristos, principii care au fost promulgate solemn de către Sf. Pavel, când zice: „Nu mai este iudeu, nici elin; nu mai este rob nici slobod; nu mai este parte bărbătească nici femeiască pentru că voi toți una sînteți, întru Hristos Iisus” (Gal. 3, 28). Omenirea a fost rînduită și întocmită de Dumnezeu — după concepția Sf. Pavel — ca o mare familie din care trebuie să facă parte toți care ostensesc cu brațele și cu mintea.

În propovăduirea Bisericii, munca a devenit un factor de umanizare, un principiu de înfrățire, de unire și dragoste pentru întreaga familie umană.

Dacă urmărim scrierile Sfinților Părinți cu privire la muncă vom vedea că ei n-au urmărit în scrierile lor elaborarea unui sistem social în legătură cu munca, ci și-au exprimat numai punctele de vedere în legătură cu ceea ce avem în Evangheliile în legătură cu acest concept.

Munca în concepția Sf. Părinți este un mijloc de a dobîndi în mod cînstit bunurile materiale și spirituale, folosindu-le pentru binele individului și al societății. Sf. Părinți apără demnitatea muncii împotriva filozofiei antice păgîne.

Secolul al IV-lea, epocă de aur pentru creștinism mai ales din punctul de vedere al problemelor practice care s-au pus, prin marile personalități ale unor Sf. Părinți, ne înfățișează noile orientări cu privire la muncă.

Sf. Ioan Gură de Aur consideră munca drept temelie a vieții sociale, fiind înscrisă în însăși firea omului și reprezentînd funcțiunea principală a vieții. Zice Sf. Ioan Gură de Aur: „Cînd veți vedea un om care crapă lemne, sau altul care, învăluit în fum, lucrează fierul cu ciocanul, nu-l disprețuiți.” Și tot el zice cu altă ocazie: „... să nu ne rușinăm de meserii și nici să nu considerăm munca rușine, ci lenea și lipsa de ocupație... Căci ce este frîul pentru un cal, aceea este munca pentru natura noastră. Căci dacă lenea ar fi un lucru bun, pămîntul ar face atunci să crească toate fără semănătură și fără arătură.”

Sf. Ioan Gură de Aur vorbește și în alte locuri din cuvîntările lui despre muncă și despre foloasele muncii. Creștinul îndeamnă să se ocupe cu cultivarea pămîntului, cu agricultura, pentru care el are cuvinte foarte frumoase și uneori chiar duioase, avînd în vedere cadrul natural în care își desfășoară munca lor muncitorii ogoarelor, arătînd că agricultorul creștin nu poate face speculă cu munca lui. Munca cîmpului este mai sănătoasă, mai potrivită cu viața morală; agricultorul e mai curat sufletește, mai credincios, se simte mai aproape de Dumnezeu. Munca cîmpului este — după Sf. Ioan Gură de Aur — cea mai nobilă între toate felurile de muncă, fiindcă a fost dată de Dumnezeu primului om.

Sf. Vasile cel Mare vorbește și el admirabil despre muncă, zicînd că Dumnezeu a dat omului minte ca ajutorul căreia acesta a descoperit artele necesare vieții: agricultura, arhitectura, țesătoria, lucrarea metalelor, făcîndu-l iubitor al muncii.

Sf. Ambrozie pornește de la ideea biblică după care omul a fost creat pentru muncă, susținînd că nici o virtute nu poate exista fără muncă.

Sf. Maxim Mărturisitorul are o viziune înaltă despre muncă și despre rolul ei în univers, cînd scrie că omul este un atelier viu, în permanentă acțiune, care încearcă necontenit unificarea realităților, cu toate deosebirile și diversitățile lor. Puterea aceasta a omului de unificare a realităților se manifestă prin muncă.

Munca necinstită, specula, comerțul izvorît din lipsa de onestitate și din inimă de avar, este combatută de Tertulian, de Sf. Ambrozie al Mediolanului ca și de Fericitul Augustin. Fericitul Augustin arată cît de josnic este comerțul care

se făcea pe timpul lui numai din lăcomia după cîștig, dorința de îmbogățire, fără muncă proprie. Sf. Ioan Gură de Aur respinge comerțul care nu se întemeiază pe spiritul de comuniune, pe schimbul just și drept între vînzători și cumpărători, fără a vătămă dreptul aproapelui.

Sf. Ioan Gură de Aur consideră că viața e imposibilă fără muncă. Viața este constituită prin muncă și fără muncă se distruge totul. Fiecare om trebuie să muncească pentru a avea dreptul la viață căci fără muncă omul ajunge o ființă inutilă sau chiar o povară pe spatele pămîntului și a celor mulți care muncesc.

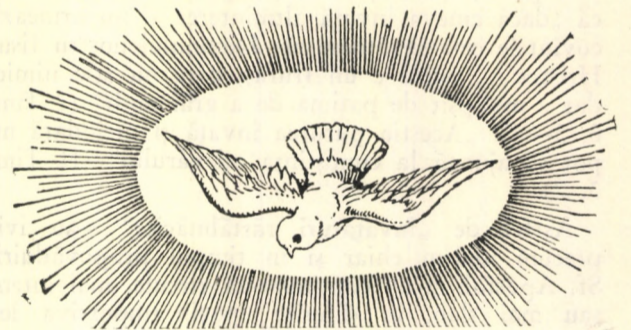
Fiecare om care este capabil de muncă să muncească cu mîinile lui, cu puterile lui proprii, fiindcă cine nu muncește și poate să muncească, nici să nu mănînce — după cuvintele Sf. Pavel, „Să muncim — zice Sf. Ioan Gură de Aur — ca albină: aceasta se hrănește pe ea și dă din munca ei și la masa regelui; să nu facem ca paianjenul, care lucrează mai artistic decît oricare femeie, dar din a cărui pînză nu s-a îmbrăcat nimeni niciodată.”

În concepția Sf. Părinți, adevărata muncă nu se poate deprinde și înfăptui decît prin iubire, prin cea mai mare dintre virtuți. Munca numai atunci își are valoare cînd cel care muncește se dăruiește total muncii, cu viața sa întreaga, cu puterile sale, cu tot ce are mai scump și mai nobil în el. Fiecare obiect pe care îl crează munca omului trebuie să fie un reflex al iubirii, un produs al dragostei. Numai munca aceea care izvoarăște din cea mai curată iubire poate fi creatoare de înalte valori morale materiale și spirituale, ea e singura care poate da înțeles și frumusețe vieții.

În țara noastră munca e considerată ca o datorie de onoare pentru fiecare cetățean al țării, fiecare are posibilitatea să-și desfășoare munca sa potrivit pregătirii sale care este remunerată după cantitatea și calitatea ei.

Considerînd munca una dintre cele mai de seamă virtuți sociale și morale, fundament al vieții și al virtuții, după învățătura Sf. Părinți, să muncim fiecare la locul nostru, considerînd că prin aceasta ne putem înălța țara pe cele mai înalte culmi de cultură și civilizație. Să considerăm munca și ca un izvor de sănătate fizică și morală.

Prot. Tr. Belascu, vicar

Luna martie

(Urmare din pag. 3)

simtă jignite, să-și piardă voioșia sau îmbujorarea. De altfel cu banii aceștia se cumpăreau din tîrg cele necesare înfășării primului copil și un dar de haine pentru bărbat, restul oferindu-se părinților sau socrilor.

În 9 martie se serbau Mucenicii (40 de Sfinți). În amintirea lor românele coceau — și mai coc și astăzi pe alocuri — mici figurine din aluat cu nuci și miere pe care le ofereau la masă celor ai casei. Se numeau fie „mucenici”, fie „brîndușei”, „sfințișori” etc. Nu se mînceau însă înainte de a fi duși și sfințiți în dimineața zilei la biserică. O parte se împărțeau chiar acolo copiilor și oamenilor sărmani. Pe lîngă „mucenici” se mai coceau și niște colăcei — în număr de 40 — care de asemenea se sfințeau și se dăruiau. Un al 41-lea colăcel, mai mare decît ceilalți, se numea *Uitatul* și se făcea pentru sufletele morților familiei care putuseră fi uitați la pomniri.

Ziua de Bunavestire (25 martie) credincioșii noștri au cînstit-o întotdeauna ca pe una din marile sărbători creștine. Fiind dezlegare de pește, în unele localități din jurul Sibiului — unde peștele e mai rar — după ce se frigea era legat cu o ață de tavan, cîzînd pe mijlocul mesei. Cînd se răsturna mămăliga, mai întîi toți ai familiei făceau cocoloașe și le aruncau în pește, ridicîndu-le apoi de pe masă și mîncîndu-le. Adesea se

nimerea alături, cocoloșul lovind pe cel din partea opusă, ceea ce înveselea masa. După cîteva minute, tatăl tăia ața și împărțea peștele. Tot în această zi femeile însărcinate duceau brîie la biserică, trecîndu-le pe sub patrafirul preotului și încingîndu-se apoi cu ele. Se credea că așa a făcut și Maica Domnului și a avut naștere ușoară. Mai erau și alte practici și superstiții în zilele amintite, ca și în altele (de Sf. Alexe, de Sf. Gavril — 26 martie — la miezul Păresimilor etc.).

În martie cîzînd de obicei „lăsata secului”, amintim în încheiere o datină — cu o serie de variante — care pe alocuri mai poate fi întîlnită și astăzi: „Hopaițul”, „Măritatul din coastă”, „Alimore”, „Silitumore” etc., toate numind o aceeași desfășurare care are loc seara tîrziu în Duminica lăsatului de post. Pe lîngă un scop etico-juridic — în numele opiniei publice a satului respectiv — datina avea și unul „curățitor”, acum, în avizul Postului Paștilor. Cu avizul bătrînilor satului, care cîntăreau cu înțelepciune fiecare caz, flăcării se împărțeau în două cete, urcînd pe dealurile dintr-o parte și alta a așezării. Peste satul care asculta cu toate urechile, grupurile începeau un dialog în care treceau în revistă — dînd nume — toate întîmplările de peste an care nu cînsteau colectivitatea. Toate cazurile erau rînd pe rînd supuse judecării satului — devenit

un adevărat tribunal obștesc — și nu era sentința mai temută pentru cei vinovați decît acest oprobiu public. Încheierea se făcea printr-un foc în vîrf de deal, peste care săreau flăcării prezenți ca „să se curețe” și prin prăvălirea pe coastă a unei roți de car îmbrăcate în paie care se aprindeau. Între timp fiecare flăcău își tăiasse cîte un par de 3—4 m, căruia îi legase la vîrf cîte un șomoiog de paie sau cîrpe înmuiate în rășină sau păcură. Cînd roata aprinsă începea să se rostogolească, ei apropiu șomoiogele de foc și acești pari cu vîrfurile în flăcări se numeau acum „hopaițe”, termen derivat, se pare, din opaiț. Ajungînd roata în vale, porneau și ei în jos cu hopaițele, traversau satul și reveneau în piață unde dădeu foc unei alte grămezi de vreascuri pregătite din timp. Cînd se mai stîmpărau flăcările săreau din nou peste foc, urmați de restul tineretului din sat, băieți și fete. Cînd începea să se stingă și jarul, porneau cu hopaițele pe la casele lor, trecînd mai întîi prin grădini, în credința că fumul va ucide omizile și va mări puterea de rod a pomilor.

De reținut că „strigatul peste sat” — cum se mai spunea datina — a fost pe drept considerat o adevărată spovedanie colectivă, iar „curățirea” prin foc un act purificator, împreună dînd cînstire obștească săptămînilor de reculegere și pocăință dinaintea Patimilor, Răstignirii, Morții și Învierii Mîntuitorului.

C. L. Dragu